

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Κυρίες και κύριοι,

Εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας θέλω να ευχαριστήσω την Ομοσπονδία Ραδοβιζινών Άρτας για την πρόσκληση στη σημερινή εκδήλωση.

Μια ημερίδα που, επιτρέψτε μου να πω, φιλοδοξεί να ξεχωρίσει από άλλες ανάλογες εκδηλώσεις:

απαιτώντας συγκεκριμένες θέσεις για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων.

Λαμβάνοντας υπόψη προτάσεις που έχει καταθέσει ο Ομοσπονδία Ραδοβιζινών ύστερα από δημόσιο διάλογο μεταξύ φορέων και πολιτών της περιοχής.

Και επιδιώκοντας, στο τέλος της ημέρας, να υπάρξει ένας κοινά αποδεκτός στόχος και να έχουν συμφωνηθεί τα επόμενα βήματα σε σχέση με αυτόν.

Ένα, όπως λέγεται, «διά ταύτα».

Κυρίες και κύριοι,

Αγαπητοί Αρτινοί και φίλοι Ηπειρώτες,

Με μεγάλη χαρά αποδέχθηκα την πρόσκληση να εκπροσωπήσω την κοινοβουλευτική ομάδα της Νέας Δημοκρατίας.

Ως βουλευτής ενός γειτονικού νομού.

Με δυο δήμους που περιλαμβάνουν στην επικράτειά τους δεκάδες ορεινά και απομακρυσμένα χωριά.

Κατάγομαι και έχω μεγαλώσει στα χωρία της Μουργκάνας, δίπλα στα ελληνοαλβανικά σύνορα.

Και από το 1998, πρώτα ως νομαρχιακός σύμβουλος, μετά ως νομάρχης και έπειτα ως βουλευτής **έχω γνωρίσει από πρώτο χέρι τα προβλήματα μιας άλλης Ελλάδας**, που είναι οι ορεινές, κατοικημένες περιοχές της χώρας μας.

Γνωρίζω τι σημαίνει να παλεύεις για να έρθουν γιατροί και νοσηλευτές σε Κέντρα Υγείας και σε Αγροτικά Ιατρεία.

Γνωρίζω τι σημαίνει για μια μικρομάνα – από τις λίγες που έχουν μείνει στα ορεινά χωρία – να μην έχει που να αφήσει το παιδί της για να πάει για δουλειά, επειδή δεν υπάρχουν βρεφονηπιακοί σταθμοί.

Γνωρίζω τι σημαίνει να μην έχεις τηλέφωνο, σήμα τηλεόρασης και ίντερνετ.

Και τι σημαίνει να κόβεται ένας δρόμος στη μέση, από κατολισθήσεις και καθιζήσεις, καταδικάζοντας ολόκληρα χωρία σε απομόνωση.

Γνωρίζω τι σημαίνει να κλείνουν καταστήματα τραπεζών, το ένα μετά το άλλο.

Δεν πάει καιρός που χρειάστηκε παρέμβαση του Πρωθυπουργού για να μην κλείσει οριστικά η τελευταία τράπεζα στον Δήμο Φιλιατών, που εξυπηρετεί 47 κοινότητες, οι περισσότερες σε ορεινές περιοχές.

Και τι σημαίνει να μην έχουν προσωπικό τα ΕΛΤΑ και να γίνεται δουλειά χάρη στο φιλότιμο μερικών συνταξιούχων ταχυδρομικών υπαλλήλων.

Τι σημαίνει να μην υπάρχουν μηχανικοί για να προετοιμάσουν μελέτες για έργα που επείγουν, και μηχανήματα για να αποκαταστήσουν ζημιές ή για να βοηθήσουν σε έκτακτες καταστάσεις.

Είμαι βέβαιος ότι οι αγαπητοί συνάδελφοι βουλευτές από την Άρτα έχουν να μοιραστούν ανάλογες εμπειρίες.

Είναι αλήθεια ότι για κάποια από τα θέματα που ανέφερα έχει γίνει και γίνεται προσπάθεια να βελτιωθούν:

Δίκτυα ύδρευσης και δρόμοι σε απομακρυσμένες περιοχές αναβαθμίζονται **με προγράμματα όπως το «Φιλόδημος» και στη συνέχεια το «Αντώνης Τρίτσης».**

Είναι σε εξέλιξη ένα τεράστιο έργο **για ευρυζωνικές υπηρεσίες σε αγροτικές περιοχές** που υπόσχεται να βελτιώσει δραματικά την κατάσταση στις τηλεπικοινωνίες.

Αλλά και το πρόγραμμα για **τηλεοπτικό σήμα σε περιοχές εκτός κάλυψης.**

Οι νέοι γονείς που ζουν σε περιοχές χωρίς βρεφονηπιακό σταθμό θα ενισχύονται για να **προσλάβουν βρεφονηπιοκόμο για τη φροντίδα του παιδιού** τους όσο αυτοί εργάζονται.

Χάρη στις πιέσεις των τοπικών κοινωνιών ορισμένες τράπεζες στρέφονται σε πιο ευέλικτες λύσεις προκειμένου οι κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών **να μην στερηθούν οριστικά τη δυνατότητα της φυσικής συναλλαγής.**

Είναι αυτά αρκετά;

Προφανώς και δεν είναι.

Τι χρειάζεται να γίνει;

Νομίζω ότι όλοι όσοι βρισκόμαστε σήμερα σε αυτή την αίθουσα συμφωνούμε πρώτα απ' όλα στο εξής:

Χρειαζόμαστε μια ορεινή πολιτική, για τα απομονωμένα ορεινά χωριά.

Όπως χρειαζόμαστε μια νησιωτική πολιτική, κυρίως για τα μικρά μας νησιά.

Τι σημαίνει αυτό:

Ότι τα βουνά, οι ορεινές περιοχές, τα χωριά και οι κάτοικοί τους θα αντιμετωπίζονται, χωροταξικά και αναπτυξιακά, ως ενιαίες γεωγραφικές ενότητες.

Γιατί τα χωριά των Ραδιοβοζίων και τα χωριά της Μουργκάνας – που είναι σε διαφορετικούς νομούς - έχουν τις ίδιες ιδιαιτερότητες και αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα, σε σχέση με τα χωριά μιας καμπύσιας περιοχής στον ίδιο νομό.

Στο παρελθόν, και ιδιαίτερα τις δύο τελευταίες δεκαετίες, υπήρξαν κάποιες προσπάθειες με σκοπό την στήριξη και την ανάπτυξη των ορεινών περιοχών.

Οι προσπάθειες αυτές ωστόσο δεν ήταν πάντα «κομμένες και ραμμένες» στις ιδιαίτερες συνθήκες των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών.

Δεν ήταν κάτω από την «ομπρέλα» μιας εθνικής πολιτικής για την ορεινή περιφέρεια.

Δεν είχαν συνέχεια στον χρόνο και συνέπεια στους στόχους.

Θυμόμαστε οι περισσότεροι – αν όχι όλοι – το **πρόγραμμα «Πίνδος»** που έτρεξε στο δεύτερο μισό της δεκαετίας του 2000.

Ένα πρόγραμμα που είχε χτιστεί με τη λογική της ολοκληρωμένης παρέμβασης σε μια γεωγραφική ενότητα με κοινά γνωρίσματα και κοινά προβλήματα, σε ορεινές περιοχές της Βόρειας και Κεντρικής Πίνδου.

Το «Πίνδος» έτρεξε μέχρι και το 2009, χωρίς να έχει συνέχεια.

Παρόλα αυτά, αγαπητές και αγαπητοί φίλοι, καμία πολιτική, κανένα πρόγραμμα, καμία παρέμβαση δεν θα έχει το αποτέλεσμα που επιθυμούμε αν δεν έχει **συγκεκριμένους, μετρήσιμους, εφικτούς, ρεαλιστικούς στόχους:**

Να λέει, για παράδειγμα, για μια χ περιοχή σε ένα ψ διάστημα.

Πόσες νέες οικογένειες θέλουμε να φέρουμε;

Πόσες αγροτουριστικές επιχειρήσεις θέλουμε να δημιουργήσουμε;

Πόσους ξενώνες θέλουμε να φτιάξουμε;

Πόσους νέους αγρότες θέλουμε να επιδοτήσουμε, και πόσους παλαιούς για να εκσυγχρονίσουν τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις τους;

Κάθε πρόγραμμα, κάθε αναπτυξιακό εργαλείο πρέπει να πληροί τέτοιους ειδικούς, συγκεκριμένους στόχους.

Αλλιώς, τα λεφτά που θα πέσουν δεν θα πιάσουν τόπο όσο θα έπρεπε...

Και έρχομαι στο σήμερα και το αύριο.

Ο Δήμαρχος Γεωργίου Καραϊσκάκη ήταν στη σύσκεψη με άλλους 32 δημάρχους του Δικτύου Ορεινών Δήμων που έγινε στο Μαξίμου στις 4 Μαΐου.

Εκεί ο Πρωθυπουργός και συναρμόδια στελέχη της Κυβέρνησης ενημέρωσαν τους παριστάμενους για τα **συνολικά 375 εκατομμύρια ευρώ** που πάνε στους συγκεκριμένους δήμους, με πληθυσμό κάτω από 10.000 κατοίκους.

Είπε όμως κάτι άλλο, πολύ πιο σημαντικό:

Αναγνωρίζοντας τα ιδιαίτερα, χαρακτηριστικά γνωρίσματα των απομονωμένων ορεινών χωριών ανακοίνωσε τη δημιουργία μιας πολύ μικρής ομάδας εργασίας που μέσα σε 6 μήνες, σε συνεργασία με το Δίκτυο Ορεινών Δήμων, **θα ετοιμάσει ένα master plan για την ορεινή Ελλάδα:**

ένα επιτελικό σχέδιο αντιμετώπισης των προβλημάτων των μικρών, ορεινών Δήμων και των χωριών στα ελληνικά βουνά.

Έναν οδικό χάρτη, μια «μήτρα» που θα μπορεί να αξιοποιηθεί από όλους τους Δήμους.

Που με τη σειρά τους θα αναλάβουν να εξειδικεύσουν τους στόχους και να επιλέξουν εκείνοι με ποια εργαλεία θα τους υλοποιήσουν.

Μίλησε όμως για κάτι ακόμα ο Πρωθυπουργός:

Υπάρχει ο οδικός χάρτης, αλλά υπάρχουν και **αναπτυξιακά εργαλεία** που μπορούν οι δήμοι να αξιοποιήσουν.

Και τα οποία, σχηματικά, θα «κρέμονται» κάτω από το master plan για τους ορεινούς δήμους.

Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων – η λεγόμενη ΤΑΠΤοΚ – είναι ένα αναπτυξιακό εργαλείο με το οποίο σχεδιάζονται και γίνονται πράξη τοπικές στρατηγικές για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων με συνολικό τρόπο.

Μια τέτοια παρέμβαση, μια τέτοια Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων **μπορεί να χρηματοδοτηθεί ταυτόχρονα από πολλές διαφορετικές πηγές**, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

Φανταστείτε τους 3 δήμους της Άρτας που ακουμπάνε στα Ραδοβίζια, να φτιάχνουν **ένα δίκτυο, μια σύμπραξη ή ένα εταιρικό σχήμα** που θα σχεδιάζει και θα συντονίζει μια ολοκληρωμένη αναπτυξιακή παρέμβαση για όλα τα χωριά της περιοχής.

Με στόχους που οι ίδιοι οι τοπικοί φορείς, η ίδια η τοπική κοινωνία έχουν συνδιαμορφώσει και συναποφασίσει.

Στόχους για τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης, της απασχόλησης, της καθημερινότητας, ή για την αύξηση και την ανανέωση του πληθυσμού.

Εκτός από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης για τα Ραδοβίζια δίνεται η

δυνατότητα να συμμετέχουν τοπικοί συνεταιρισμοί ή ενώσεις συνεταιρισμών, επιστημονικοί φορείς, επιμελητήρια, πολιτιστικοί σύλλογοι και άλλοι φορείς, **βάζοντας ουσιαστικά στο παιχνίδι όλη την τοπική κοινωνία.**

Αυτό σημαίνει ανάπτυξη με πρωτοβουλία των κοινοτήτων, αυτή είναι η λογική αυτής της ολοκληρωμένης χωρικής επένδυσης σε περιοχές όπως τα Ραδοβίζια!

Πριν κλείσω θα ήθελα, αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι, να σταθώ σε κάτι που αφορά το πρώτο επίπεδο, αυτό του εθνικού σχεδίου για τους ορεινούς δήμους:

μια ορεινή πολιτική που θα έχει συνέπεια και συνέχεια, δεν μπορεί παρά να συνδέεται με άλλες εθνικές πολιτικές.

Για το δημογραφικό, για τη νεανική στέγη, για την αγροτική ανάπτυξη, για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, για τον χειμερινό τουρισμό και τον τουρισμό υπαίθρου, για την προσέλκυση των λεγόμενων «ψηφιακών νομάδων».

Τι σημαίνει συνδυασμός της ορεινής πολιτικής με άλλες εθνικές πολιτικές;

Αξίζει να δούμε ένα παράδειγμα από την Κύπρο.

Όπου αυτή την περίοδο το κυπριακό Υπουργείο Εσωτερικών «τρέχει» το **Στεγαστικό Σχέδιο Αναζωογόνησης Ορεινών, Ακριτικών και Μειονεκτικών Περιοχών.**

Σε αυτό δίνεται κίνητρο σε άτομα, ζευγάρια και οικογένειες **να αποκτήσουν σπίτι για να κατοικήσουν μόνιμα** σε κάποια από τις 277 ακριτικές, ορεινές κοινότητες ή περιοχές της Κύπρου.

Καλύπτοντας μέχρι το 50% της συνολικής δαπάνης και ποσά μέχρι 65 και 70 χιλιάδες ευρώ για νεαρές και πολύτεκνες οικογένειες αντίστοιχα.

Να λοιπόν πως σε αυτή την πρωτοβουλία συνδυάζεται το δημογραφικό, με την πληθυσμιακή τόνωση των ορεινών περιοχών αλλά και την επισκευή του γερασμένου ή εγκαταλελειμμένου κτιριακού αποθέματος...

Θα συμφωνήσω ότι χρειαζόμασταν χθες μια συγκροτημένη ορεινή πολιτική που να περιλαμβάνει ανάλογες παρεμβάσεις.

Αυτή την περίοδο η Κυβέρνηση ετοιμάζει ένα τέτοιο πλαίσιο.

Υπάρχουν πόροι, υπάρχουν ευκαιρίες.

Χρειάζεται ωστόσο **μέθοδος, δημιουργική φαντασία**, όπως χρειάζεται και **ιεράρχηση** του τι θέλουμε να πετύχουμε κυρίως και πρώτα για τα χωριά των Ραδοβιζίων.

Και σε αυτή την κατεύθυνση νομίζω ότι η σημερινή ημερίδα, και μπορεί να συνεισφέρει, και πρέπει να έχει συνέχεια.

Με αυτές τις σκέψεις, θέλω να συγχαρώ την Ομοσπονδία Ραδοβιζινών Άρτας για τη συστηματική δουλειά που έχει κάνει όλο το προηγούμενο διάστημα γύρω από τη ανάδειξη και αντιμετώπιση των προβλημάτων των ορεινών Ραδοβιζίων Άρτας.

Έχετε καταφέρει ήδη κάτι πολύ σημαντικό:

Έχετε φέρει στο ίδιο τραπέζι, στο ίδιο βήμα διαλόγου όλη την τοπική κοινωνία.

Και έχετε δείξει ότι εσείς οι ίδιοι διεκδικείτε λόγο και ρόλο για το μέλλον των χωριών σας.

Σας ευχαριστώ.

Σημείωση εκ μέρους της Ομοσπονδίας Ραδοβιζινών Άρτας

Το ηχητικό της τοποθέτησης του κ Γιόγιακα στην Ημερίδα είναι διαθέσιμο στο σύνδεσμο:

<https://drive.google.com/file/d/1aEAM9tZzNxuFRgUmDn4qCwLmBpszhl1c/view?usp=sharing>